

Poruka predsjednika Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu evangelizaciju
na početku školske i katehetske godine 2018./2019.

Gdje je Bog velik, velik je i čovjek

Draga braćo svećenici, redovnici i redovnice, katehete i vjeroučitelji,
draga djeco i mladi, dragi roditelji!

Dva puta Crkve do čovjeka. Početak pastoralno-katehetske i školske godine koja je pred nama obilježit će na poseban način dva događaja: jedan je objavljivanje dokumenta Hrvatske biskupske konferencije pod naslovom *Da vaša radost bude potpuna (Iv 15,11). Kateheza i rast u vjeri u današnjim okolnostima*, dok je drugi vezan uz eksperimentalnu provedbu tzv. kurikularne reforme u nekim našim osnovnim i srednjim školama. Kako jednom, tako i drugom događaju prethodile su mnoge rasprave i savjetovanja, analiza prethodne katehetske i obrazovne stvarnosti te dugotrajan rad. I za našu je Crkvu kurikularna reforma od posebnoga značenja, jer je ona po vjeronauku u školi također postala sudionicom promjena. Istodobno je, tražeći nove putove naviještanja Božje riječi, što je njezina sveta obveza, između korica novoga dokumenta ispisala smjernice svoga daljnjega pastoralnog i katehetskog rada.

Mogu li čovjek i Bog danas zajedno? Suvremene tendencije obrazovne strategije u Republici Hrvatskoj u središte svoga poslanja stavljaju najprije učenika. I dobro je da je tako. Predmeti unutar školskoga sustava, kao isječci stvarnosti u kojoj učenik živi, nastoje učenika osposobiti (učiniti kompetentnim) za rješavanje različitih problema, kako bi u životu postao uspješnim. Tomu će, smatra se, najprije pridonijeti primijenjeno i uporabljivo znanje, koje će, uz digitalnu opismenjenost učenika, biti temeljem životnoga uspjeha. Naravno, funkcionalni pristup obrazovanju i vjera u mjerljivost takva obrazovnog procesa božanstvo je neoliberalnoga mita, koji, premda stavlja učenika u središte procesa, ne postavlja pitanje o cilju i smislu njegova života, o tome komu on pripada te o svrsi njegovih nastojanja i rada. Stoga će papa Franjo s pravom upozoriti da onda kad nedostaje temeljna odrednica života, čovjekova narav teži stvaranju boga prema vlastitoj mjeri, a božanstvo postaje samo izlika kako bi čovjek samoga sebe „postavio u središte stvarnosti“ (usp. *Lumen fidei*, br. 13.). Svijet postaje „supermarket božanstava“ (usp. *Kateheza pape Franje na općoj audijenciji*, 1. kolovoza 2018.), a čovjek stvaratelj *selfmade-religion* (samostvorene) religije. Tako, dok suvremena škola želi stvoriti „kompetentnoga“ učenika, on zapravo kao da postaje nesposobnim „sve svoje povjerenje staviti u Boga“ (usp. *Kateheza pape Franje na općoj audijenciji*, 8. kolovoza 2018.) te se svojim stvaralaštvom potvrđivati kao biće odnosa. U takvu okruženju vjeronauk u školi, koji nije i ne može biti 'produžena ruka' župne kateheze, čak često ni mjesto primarnoga duhovnog i vjerskog iskustva, nego tek mjesto življene prve, 'pionirske teologije', postaje jedinom oazom mogućega susreta učenika sa svetim, odnosno s Bogom.

Gdje je Bog velik, velik je i čovjek. U dugoj povijesti čovječanstva uvijek je bilo onih koji su sebe stavljali u središte predstavljajući se kao božanstva svoga vremena. „Iako čovjek, a ne Bog, ti srce svoje izjednači s Božjim“ (Ez 28,2). I današnji se čovjek često ponaša na način da o Bogu razmišlja kao o nekom tko ga otuđuje od njegova vlastita života i svijeta te sputava njegovo samoostvarenje i slobodu. Božju opomenu i prijetnju: „Čovjek si, a ne bog“ (Ez 28,9), naša Crkva putem vjeronaučnih sadržaja i poruke najnovijega katehetskog dokumenta predstavlja kao riječ prekrasnoga Božjega dara čovjeku: „Što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohađaš?“ (Ps 8,5-6). Vjeronauk u školi, zajedno sa župnom katehezom, želi

govoriti o ljepoti čovjeka i njegova dostojanstva, „malo manjeg od anđela“ (Ps 8,6). Crkva želi da učenici i vjernici zavole ono što jesu. Želja nam je da svatko od nas upre svoj pogled i srce u Onoga koji nam daje istinu, koji nam dopušta da kao ljudi intenzivno živimo, koji nam ne brani biti velikima. Jer gdje je Bog velik i čovjek smije biti velik. To je moguće „jer mu se pruža ona vjera u Boga Isusa Krista koja nudi mogućnost izbavljenja iz njegove nedostatnosti“ (*Da vaša radost bude potpuna*, br. 74.)

Vjera je duša života. Naša Crkva, svjesna učestaloge loma između života i vjere, pasivno i nerijetko privatno življenih vjerskih nadahnuća, kao i sve većeg odmaka od obiteljskoga odgoja u vjeri, upućuje svima vama, dragi svećenici i dragi vjernici, vama draga djeco, mladi i roditelji, poziv na ponovno otkrivanje istinskoga puta do Boga, do Boga Isusa Krista, na novo i živo otkrivanje poruke evanđelja. Susret s njom, osobni susret s Kristom, obnavlja nas, snaži naše odnose, pomaže nam da iz dana u dan živimo Kristovu logiku ljubavi, koja nas vodi u solidarnost i bratsko zajedništvo. Vjera ima moć preobražavati i mijenjati našu životnu stvarnost, darovati nam 'puninu života'. Crkva može puno toga učiniti vjeronaukom u školi, ali ne može sve. Kršćanstvo nije samo „nešto jači humanizam (...) te skladnije življenje u različitosti“ (*Da vaša radost bude potpuna*, br. 22.), što se u školi često ističe kao njegova temeljna zadaća. Kršćanstvo je izbor, odluka, opredijeljenost. Ono je život! Upravo je zbog svega toga potrebno i nadalje aktivno oslušivati promjene unutar odgojno-obrazovnoga sustava u Republici Hrvatskoj. Istodobno nam je potrebna i otvorenost promjenama koje donosi dokument te se ne umara ponavljati: „Ovime se proslavlja Otac moj da donosite mnogo roda i da budete moji učenici. To sam vam govorio da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna“ (*Da vaša radost bude potpuna*, br. 100.).

Truditi se oko vjeronauka – zajedno izgrađivati Crkvu. Crkva je svjesna da u ovom trenutku škola ne nudi i ne daje cjeloviti odgovor na pitanje tko je zapravo učenik, a time ni odgovor na pitanje tko je doista čovjek. Polazeći od temeljnih naglasaka suvremenoga obrazovanja, naslućuju se doduše djelomične definicije, ali ne i njihova tumačenja. Tako je učenik subjekt obrazovnoga procesa, o čijem se znanju i vještinama vodi računa, ali ne i o njegovim vrijednostima. Njegove će vještine biti ovisne i o njegovim mogućnostima, pri čemu mnogi od učenika neće, nažalost, moći 'držati korak' s potrebama društva i svijeta za čije se „ovladavanje“ pripremaju. Nadalje, procesi individualizacije i globalizacije ne dopuštaju zadirati u vrijednosni sustav učenika, u njegovo tumačenje ili, pak, u njegovu preobrazbu. Bio bi to napad na vlastitosti pojedinca. Na taj se način mladoga čovjeka čak iskorjenjuje iz 'zemlje' iz koje je izrastao. Taj prikriiveni himan individualnosti, koji pojedinca stavlja na pijedestal svih normi, istodobno će, po potrebi, biti protivnikom pojedinca ukoliko se on ne uspije sam održati na životu. Od čovjeka koji je sam sebi postao središtem ostat će krhotine neostvarene budućnosti.

Crkva, međutim, želi izgraditi kuću 'na stijeni' (usp. Mt 7,24). Dokument Hrvatske biskupske konferencije je poput temelja te kuće, u kojoj mjesto mogu naći svi koji vjeruju u Boga ili ga traže. Ne samo djeca i mladi, nego i svi vjernici, zajedno sa svima koji su odgovorni u pastoralu i katehezi. Svi mi pripadamo jednoj Crkvi i ne postoji cjeloviti identitet bez naše pripadnosti Božjem narodu (*Pismo pape Franje narodu Božjem*, 20. 8. 2018.). Pripadnost je drugo ime za 'logiku ljubavi' na koju nas Krist poziva. Graditi kuću na čvrstoj stijeni, nije poziv koji nam bilo tko upućuje, već poziv Isusa Krista. Slušati njegove riječi, znači graditi život na njemu kao kamenu zaglavnom (usp. Mt 21,42). Čovjek tada raste u vjeri, život zadobiva u punini i njegova radost biva potpunom.

Draga djeco i mladosti, dragi roditelji, vjeroučitelji i braćo svećenici, evangelizacija kao zadaća Crkve najcjelovitija je promocija ljudske osobe. Prihvatite poziv Crkve te se iznova, i u pastoralno-katehetskoj godini koju započinjemo, otvorite bogatstvu evanđeoske poruke, koja jedina može ispuniti naš život. Zajedno sa svima nama ne zaboravite da nitko nije oslobođen od Kristova naloga: „Idite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju“ (Mk 16,15).

Đakovo, 22. kolovoza 2018.

✠ Đuro Hranić
predsjednik Vijeća HBK-a za katehizaciju
i novu evangelizaciju